

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Erasmus+

SWOT-аналіз системи внутрішнього забезпечення якості Сумського державного університету

Київ, 2017

Інформаційна база дослідження

1. Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти.
2. Критерії для акредитації освітньої програми. Рекомендації Агентства щодо акредитації освітніх програм у сфері інженерії, інформатики, природничих наук и математики (ASIIN)
3. Критерії для акредитації освітньої програми. Рекомендації Інституту акредитації, сертифікації та забезпечення (ACQUIN)
4. Концептуальні засади діяльності Сумського державного університету, стратегія розвитку на 2010-2020 рр., заходи реалізації та прогностичні показники.
5. Положення про організацію освітнього процесу в Сумському державному університеті.
6. Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти СумДУ.
7. Результати самооцінки магістерської освітньої програми “Комп’ютерна механіка”.

SWOT-аналіз політики щодо забезпечення якості

Результати аналізу виконання стандартів ESG 2015

1.1 “Політика щодо забезпечення якості”

Стандарт 1.1 Політика щодо забезпечення якості

Внутрішні сильні сторони	Індикатори
S1: наявність стратегії розвитку університету	Індикатор 1: документ містить місію та модель університету, оприлюднений на сайті університету. Індикатор 2: керівництво університету щорічно оцінює прогрес реалізації поставлених цілей. Індикатор 3: освітні програми інтегруються в стратегію розвитку університету через побудову систем їх цілей.
S2: діяльність інститутів та факультетів базується на спільному розумінні та сприйнятті місії та стратегії університету	Індикатор 1: діяльність інститутів та факультетів підпорядковується місії та моделі діяльності університету. Індикатор 2: стратегія освітньої програми відповідає цілям і моделі університету. Індикатор 3: керівництво університету надає організаційну, кадрову та фінансову підтримку реалізації стратегії інститутів та факультетів, освітніх програм, що ними реалізуються
S3: сформована інституційна система забезпечення якості	Індикатор 1: представлення ключових внутрішніх стейхолдерів (директор/ декан; профільні заступники; академічний персонал на рівні програми (робочі проектні групи); управлінський персонал). Індикатор 2: колегіальність прийняття рішень через Ради з якості інституту (факультету) та університету. Індикатор 3: залучення зовнішніх стейкхолдерів (роботодавців) через створені Експертні ради роботодавців. Індикатор 4: публічність внутрішньої політики забезпечення якості.

Стандарт 1.1 Політика щодо забезпечення якості

Внутрішні слабкі сторони	Індикатори
W1: недостатнє залучення студентів до формування та вдосконалення системи забезпечення якості	Індикатор 1: пасивна участь студентів в органах управління університетом. Індикатор 2: невідпрацьованість технологій щодо використання результатів проведених опитувань студентів для вдосконалення системи забезпечення якості з прозорим підтвердженням. Індикатор 3: відсутність способів заохочення студентів до участі у формуванні змісту програм.
W2: незавершеність формування механізмів залучення зовнішніх стейкхолдерів до системи забезпечення якості	Індикатор 1: відсутність чітких формалізованих та прозорих процедур, що дозволяють однозначно оцінити участь зовнішніх стейкхолдерів в забезпеченні якості освітньої діяльності. Індикатор 2: відсутність задокументованого підтвердження участі зовнішніх стейкхолдерів в забезпеченні якості освітньої діяльності.
W3: недосконалість стратегічних аспектів розвитку освітньої програми	Індикатор 1: у програмних документах недостатньо відображено перспективні пріоритетні напрями розвитку освітньої програми на найближчі 3-5 років з урахуванням змін ринку освітніх послуг, потреб абітурієнтів, ринку праці тощо. Індикатор 2: недостатнє представлення міжнародного аспекту освітньої програми, спрямованого на розвиток програм академічної мобільності.
W4: недосконалість внутрішньої системи заходів із забезпечення академічної доброчесності	Індикатор 1: відсутність комплексної політики щодо забезпечення протидії академічної недоброчесності в усіх її проявах. Індикатор 2: невизначеність санкцій за прояви академічної доброчесності всіх учасників освітнього процесу.

Стандарт 1.1 Політика щодо забезпечення якості

Зовнішні можливості	Зовнішні загрози
M 1: сприятливе толерантне середовище щодо расових, культурних, релігійних, гендерних відмінностей в регіоні та країні в цілому	31: незавершеність формування нового законодавства в освіті в цілому та вищій освіті зокрема, що призводить до зростання невизначеності факторів зовнішнього середовища
	32: відсутність затвердженого порядку зовнішнього оцінювання системи забезпечення якості вищої освіти (національний рівень)
	33: системність явища академічної недоброчесності та неефективна система боротьби з академічною недоброчесністю на державному рівні, що дестимулює академічну спільноту
M2: формування законодавчої бази, що стимулюватиме вищі навчальні заклади активізувати боротьбу з проявами академічної недоброчесності	34: низький рівень мотивації студентів до участі у формуванні змісту програм та вдосконаленні організації освітнього процесу
	35: недостатня обізнаність та активність студентських організацій і спільнот щодо можливості участі в забезпеченні якості
	36: недостатній рівень здатності роботодавців сформулювати чіткі вимоги щодо компетентностей випускників

SWOT-аналіз розробки, затвердження, моніторингу та перегляду програм

Результати аналізу виконання стандартів ESG 2015

1.2 “Розроблення і затвердження програм”

1.9 “Поточний моніторинг і періодичний перегляд програм ”

	Сильні сторони	Слабкі сторони
1.2	S1: наявність процедури розробки, затвердження програм та навчальних планів S2: практична орієнтованість програм підготовки	W1: незавершеність формування механізмів залучення зовнішніх стейкхолдерів W2: недостатнє залучення студентів W3: недостатній рівень змістовного наповнення програми W4: недосконала процедура визначення навчального навантаження студентів, необхідного для досягнення очікуваних результатів навчання.
1.9	S1: наявність процедур, пов'язаних з одержанням та аналізом інформації щодо змістовності та організації освітнього процесу за програмами	W1: недостатньо відпрацьовані механізми встановлення зворотнього зв'язку з зацікавленими сторонами та стратегічними партнерами W2: недостатність урахування очікувань, потреб і задоволення студентів стосовно програми W3: недопрацьована система моніторингу програм

Стандарт 1.2 Розроблення і затвердження програм

Внутрішні сильні сторони	Індикатори
S1: наявність процедури розробки, затвердження програм та навчальних планів	Індикатор 1: чітке визначення структурних підрозділів та їх функцій Індикатор 2: контроль узгодженості програми з національною рамкою кваліфікацій Індикатор 3: система управління програмою дозволяє залучати роботодавців до формування програми, матриці компетентностей випускників, навчального плану. Індикатор 4: наявність офіційного процесу затвердження. Індикатор 5: наявність формалізованих вимог до формування профілю освітньої програми та навчального плану
S 2: практична орієнтованість програми	Індикатор 1: наявність стратегії практично-орієнтованої підготовки, затвердженої на рівні університету. Індикатор 2: значний обсяг програми, виділений на практичну підготовку студентів. Індикатор 3: постійний контроль змісту практичної підготовки, її актуальності відповідно до поточного стану галузі, внесення змін та коректив. Індикатор 4: забезпеченість базами проведення практик на основі договорів з підприємствами.

Стандарт 1.9 Поточний моніторинг і періодичний перегляд програм

Внутрішні сильні сторони	Індикатори
S1: наявність процедур, пов'язаних з одержанням та аналізом інформації щодо змістовності та організації освітнього процесу за програмами	Індикатор 1: оцінювання актуальності змісту програм та організації освітнього процесу інститутами (факультетами), радами з якості, робочими проектними групами Індикатор 2: наявність механізму щодо оперативного реагування на виявлені проблеми Індикатор 3: можливість внесення змін до навчальних планів, каталогів вибіркових дисциплін, навчального навантаження студентів з результатами моніторингу

Стандарт 1.2 Розроблення і затвердження програм

Внутрішні слабкі сторони	Індикатори
W1: незавершеність формування механізмів залучення зовнішніх стейкхолдерів	Індикатор 1: відсутність процедур, що дозволяють однозначно оцінити участь зовнішніх стейкхолдерів в розробці та затвердженні програми. Індикатор 2: відсутність задокументованого підтвердження участі зовнішніх стейкхолдерів в розробці та затвердженні програми, визначенні тих змін, що відбулись за результатами їх участі. Індикатор 3: відсутність зовнішньої експертизи та рецензування.
W2: недостатнє залучення студентів	Індикатор 1: пасивна участь студентів в органах управління університетом з правом голосу. Індикатор 2: відсутність формалізованих технологій участі студентів у розробці та затвердженні програми, що ясно та однозначно можуть підтвердити їх внесок. Індикатор 3: відсутність способів заохочення студентів до участі у розробці та затвердженні програм.
W3: недостатній рівень змістовного наповнення програми	Індикатор 1: нечітке формулювання цілей програми з точки зору можливостей кар'єри або продовження наукових досліджень випускника. Індикатор 2: неможливість встановити відповідність програми національним стандартам. Індикатор 3: необхідність доопрацювання результатів навчання в частині відповідності освітньому ступеню з акцентом на глибокі знання в професійній галузі та на можливості проведення наукових досліджень. Індикатор 4: часткове відображення цілей вищої освіти Ради Європи, особливо, в частині підготовки до ринку праці
W4: недосконала процедура визначення навчального навантаження студентів, необхідного для досягнення очікуваних результатів наочання.	Індикатор 1: відсутність формалізованого механізму розрахунку, прозорого опису та регулярної перевірки навчального навантаження студентів. Індикатор 2: відсутність формалізованого механізму для перевірки відповідності призначених кредитів обсягам навчальної діяльності студента (навчання, викладання, оцінювання) Індикатор 3: відсутність опитувань студентів щодо визначення ними рівня їх навчального навантаження

Стандарт 1.9 Поточний моніторинг і періодичний перегляд програм

Внутрішні слабкі сторони	Індикатори
W1: недостатньо відпрацьовані механізми встановлення зворотного зв'язку з зацікавленими сторонами та стратегічними партнерами	Індикатор 1: відсутність опитувань випускників щодо задоволеності результатами навчання для започаткування та побудови кар'єри. Відсутність формалізованих механізмів щодо використання отриманих результатів. Індикатор 2: неформалізованість системи зворотного зв'язку з роботодавцями та керівниками практик в частині достатності, актуальності, повноти сформованих компетентностей випускника. Відсутність налагоджених механізмів щодо планування та підтвердження поліпшення на цій основі освітньої програми. Індикатор 3: відсутність централізованої системи збору інформації щодо випускників, їх кар'єрного зростання
W2: недостатність урахування очікувань, потреб і задоволення студентів стосовно програми	Індикатор 1: відсутність механізмів врахування думки студентів при визначенні якості змісту програми та потреби її актуалізації.
W3: недопрацьована система моніторингу програм	Індикатор 1: відсутність чітких критеріїв щодо процесу затвердження, моніторингу, перегляду освітніх програм Індикатор 2: відсутність моніторингу персоналу та його мотивації до реалізації програми Індикатор 3: чітко не визначено відповідальність за підтримку та оновлення програми структурними підрозділами університету Індикатор 4: не сформовано механізм оновлення інформації, що стосується програм

Вплив зовнішнього середовища

Зовнішні можливості	Зовнішні загрози
M1: за результатами реформи структура вищої освіти наближена до Європейського простору вищої освіти, що закладає умови для полегшення визнання дипломів, академічної та професійної мобільності, реалізації можливості освіти впродовж життя.	31: відсутність чітких зовнішніх орієнтирів для розробки програми (галузевих рамок кваліфікацій, стандартів вищої освіти, професійних стандартів)
M2: можливості використання міжнародних зв'язків, інтернаціоналізації освіти та знань на основі співробітництва із зарубіжними вищими навчальними закладами та організаціями	
M3: партнерські відносини факультету з компаніями лідерами-ринку у проходженні практики та працевлаштуванні	32: невизначеність та зміна критеріїв і показників ліцензування та акредитації
M4: можливості використання кращих світових практик щодо розробки освітніх програм	33: постійні зміни потреб у компетентностях випускника внаслідок надшвидких темпів технічного прогресу
M5: можливості використання Інтернету та соціологічної служби для вивчення ринку освітніх послуг, попиту на освітні програми, пропозиції інших ВНЗ	34: відрив ринку освітніх послуг від реального ринку праці

SWOT-аналіз навчальної діяльності студентів

Результати аналізу виконання стандартів ESG 2015

1.3 “Студентоцентроване навчання, викладання та оцінювання”

1.4 “Зарахування, досягнення, визнання та атестація студентів”

	Сильні сторони	Слабкі сторони
1.3	S1: запровадження студентоцентрованого навчання S2: наявність процедур оцінювання студентів	W1: недосконалі методи оцінювання студентів W2: недосконала процедура оцінювання W3: оцінювання не супроводжується зворотним зв'язком W4: недостатнє забезпечення можливостей щодо формування студентами гнучких навчальних траєкторій
1.4	S1: сформована система відбору та зарахування S2: сформована основа для визнання досягнень студентів S3: наявність освітніх програм всіх рівнів S4: ефективна система атестації студентів	W1: недостатня робота по інтернаціоналізації освітніх програм W2: необхідність вдосконалення визнання досягнень студентів

Стандарт 1.3 Студентоцентроване навчання, викладання та оцінювання

Внутрішні сильні сторони	Індикатори
S 1: запровадження студентоцентрованого навчання	Індикатор 1: можливість навчання за денною, заочною та дистанційною формами навчання Індикатор 2: систематичний аналіз методик навчання, змісту дисциплін, формування заходів щодо підвищення ефективності навчання та запровадження педагогічних інновацій Індикатор 3: можливість білінгвального навчання .
S2: наявність процедур оцінювання студентів	Індикатор 1: кожна дисципліна має процедуру оцінювання, що розробляється викладачем, відповідальним за неї Індикатор 2: студенти повідомляться про процедури оцінювання на початку вивчення дисципліни. Індикатор 3: методи та критерії оцінювання знаходяться у відкритому доступі на веб-сайті факультету. Індикатор 4: можливе перескладання незадовільних оцінок. Індикатор 5: оптимальний графік складання іспитів. Індикатор 6: наявність процедури оскарження результатів іспиту студентами.

Стандарт 1. 3 Студентоцентроване навчання, викладання та оцінювання

Внутрішні слабкі сторони	Індикатори
W1: недосконалі методи оцінювання студентів	Індикатор 1: відсутня чітка та всеохоплююча політика та формалізовані процеси для забезпечення всебічного оцінювання студентів. Індикатор 2: відсутність регулярного моніторингу та визначення ефективності системи оцінювання Індикатор 3: існуюча форма оцінювання студентів є формалізованою та обмежена регламентом модульно-рейтингової системи контролю і оцінювання з кожної дисципліни Індикатор 4: завдання до іспитів не дають можливості перевірити всі очікувані навчальні результати
W2: недосконала процедура оцінювання	Індикатор 1: іспит проводиться одним екзаменатором (за виключенням кваліфікаційних іспитів), що зменшує надійність проведення оцінювання. Індикатор 2: недиференційована форма іспитів. Індикатор 3: інструкції з оцінювання не враховують пом'якшувальні обставини, не враховують потреби студентів з обмеженими можливостями
W3: оцінювання не супроводжується зворотним зв'язком	Індикатор 1: відсутність порад щодо освітнього прогресу студентів. Індикатор 2: зворотній зв'язок викладача зі студентом обмежуються консультаціями за розкладом.
W4: недостатнє забезпечення можливостей щодо формування студентами гнучких навчальних траєкторій	Індикатор 1: обмежений перелік дисциплін, що запропоновані для вибору студентами Індикатор 2: відсутність системи т'юторської підтримки для формування студентами гнучких навчальних траєкторій Індикатор 3: відсутність зовнішнього рецензування каталогу вибіркових дисциплін з точки зору відповідності потребам ринку праці та інтересам студента

Стандарт 1.4 Зарахування, досягнення, визнання та атестація студентів

Внутрішні сильні сторони	Індикатори
S1: сформована система відбору та зарахування	<i>Індикатор 1: сформована система довузівської підготовки.</i> <i>Індикатор 2: налагоджена система тестування учнів шкіл та абітурієнтів.</i> <i>Індикатор 3: формування контингенту студентів здійснюється як на основі державного замовлення, так і на платній основі.</i> <i>Індикатор 4: наявність правил прийому, що відповідають законодавчій базі, та оприлюднені на веб-сайті.</i> <i>Індикатор 5: наявність політики, спрямованої на залучення, набір та збереження контингенту студентів</i>
S2: сформована основа для визнання досягнень студентів	<i>Індикатор 1: наявність правил, структури та відповідальних за визнання досягнень (оцінок), отриманих в інших навчальних закладах, у тому числі зарубіжних при програмах академічної мобільності</i>
S3: наявність освітніх програм всіх рівнів	<i>Індикатор 1: ліцензована підготовка здобувачів вищої освіти освітніх ступенів бакалавр, магістр</i> <i>Індикатор 2: ліцензована підготовка докторів філософії</i>
S4: ефективна система атестації студентів	<i>Індикатор 1: сформована багаторівнева система завдань для проведення атестації</i> <i>Індикатор 2: обов'язкова перевірка кваліфікаційних робіт на плагіат</i> <i>Індикатор 3: формування тематики кваліфікаційних робіт з урахуванням рекомендацій роботодавців, керівників практики, наукових інтересів студентів</i> <i>Індикатор 4: можливість захисту кваліфікаційних робіт на підприємствах, установах, організаціях</i> <i>Індикатор 5: виконання кваліфікаційних робіт на замовлення підприємств, установ, організацій</i> <i>Індикатор 6: наявність чіткого графіку атестаційних заходів</i>

Стандарт 1.4 Зарахування, досягнення, визнання та атестація студентів

Внутрішні слабкі сторони	Індикатори
W1: недостатня робота по інтернаціоналізації освітніх програм	Індикатор 1: відсутність програм спільних та подвійних дипломів Індикатор 2: відсутність програм з міжнародною акредитацією
W 2: необхідність вдосконалення визнання досягнень студентів	Індикатор 1: відсутність формалізованих процесів, що використовуються для визнання результатів неакадемічного навчання. Індикатор 2: відсутність централізованої системи збору та моніторингу інформації щодо досягнень студентів

Вплив зовнішнього середовища

	Зовнішні можливості	Зовнішні загрози
1.3	M1: різноманіття технологій в сфері забезпечення студентоцентрованого навчання і викладання, зокрема використання масових он-лайн курсів M2: значні права та можливості для студентів, передбачених Законом України «Про вищу освіту», зокрема: права на академічну мобільність, вибір навчальних дисциплін, формування індивідуального навчального плану	31: недосконалість нормативної бази . 32: пасивність здобувачів вищої освіти у реалізації прав та можливостей, що надаються Законом України «Про вищу освіту»
1.4	M 1: наявність значного обсягу методичних матеріалів, що сприятиме вдосконаленню внутрішньо університетської системи оцінювання M 2: відповідно до освітньої політики держави спеціальності факультету відносяться до стратегічно важливих, що обумовлює значні обсяги державного замовлення та підвищені розміри стипендіального забезпечення	31: зменшення кількості абітурієнтів, викликане соціально-демографічними факторами України 32: недостатній рівень готовності випускників шкіл до навчання за природничим та інженерно-технічним профілем 33: зниження якості підготовки в загальноосвітніх середніх школах за дисциплінами фізико-математичного циклу при низькій активності випускників щодо вибору при складанні ЗНО фізики, математики, хімії 34: падіння престижності інженерних професій 35: зростання конкуренції з боку іноземних, насамперед, польських вищих навчальних закладів 36: позиціонування Сумського регіону як депресивного, що стимулює відтік абітурієнтів в інші регіони, зокрема, в столичні вищі навчальні заклади 37: правила проведення вступної кампанії, що постійно змінюються, є складними та незрозумілими для вступників та їх батьків 38: в системі вищої освіти України не створено процедур, рекомендацій та принципів визнання попереднього навчання. До того ж, визнання попереднього навчання неможливо без діючої національної структури кваліфікацій та недосконалої системи залікових одиниць. 39: несприятливі умови ринку праці та недостатній попит на випускників

SWOT-аналіз ресурсного забезпечення програм

Результати аналізу виконання стандартів ESG 2015

1.5 “**Викладацький персонал**”

1.6 “**Навчальні ресурси і підтримка студентів**”

	Сильні сторони	Слабкі сторони
1.5	S1: формалізована система визначення компетентності і кваліфікованості викладацького складу при прийомі на роботу S2: компетентність професорсько-викладацького складу S3: наявність формалізованих процедур та вимог щодо компетентності викладачів S4: активна наукова діяльність викладачів S5: наявність підтримки професорсько-викладацького складу в частині підвищення їх професійних та викладацьких здібностей	W1: недосконала процедура оцінювання та моніторингу ефективності діяльності професорсько-викладацького складу W2: недостатня академічна мобільність професорсько-викладацького складу W3: недостатня інтеграція досліджень у процес викладання W4: недосконале формування навантаження викладачів
1.6	S1: достатній рівень матеріальних ресурсів для підтримки навчання студентів S2: достатній рівень інформаційних ресурсів для підтримки навчання студентів S3: створення можливостей для всебічного розвитку студентів S4: підтримка студентів у працевлаштуванні S5: Соціальна підтримка	W1: недостатній рівень оновлення матеріальної бази відповідно до сучасних вимог та брак коштів для фінансування її оновлення W2: недостатній рівень людської підтримки студентів W3: недостатній рівень людської підтримки студентів з обмеженими можливостями W4: недостатній рівень інформаційної підтримки студентів

Стандарт 1.5 Викладацький персонал

Внутрішні сильні сторони	Індикатори
S1: формалізована система визначення компетентності і кваліфікованості викладацького складу при прийомі на роботу	Індикатор 1: дотримання формальних національних вимог до компетентності викладацького складу Індикатор 2: наявність вимог до компетентності постійного викладацького складу при прийомі на роботу Індикатор 3: наявність періодичних процедур для оцінки досягнень, що застосовуються для постійного академічного персоналу при укладанні контракту
S2: компетентність професорсько-викладацького складу	Індикатор 1: відповідна базова та додаткова освіта. Індикатор 2: постійне та безперервне підвищення кваліфікації. Індикатор 3: участь викладачів у науково-дослідній роботі. Індикатор 4: наявність у викладачів професійних сертифікатів. Індикатор 5: викладання професійно-орієнтованих дисциплін викладачами, що мають досвід роботи за профілем дисципліни.
S3: наявність формалізованих процедур та вимог щодо компетентності викладачів	Індикатор 1: наявність стратегії розвитку кадрового забезпечення університету та формування кадрового резерву. Індикатор 2: наявність системи фінансової та нефінансової мотивації професорсько-викладацького складу. Індикатор 3: наявність внутрішньовузівської системи підготовки та підвищення кваліфікації викладачів Індикатор 4: наявність системних заходів щодо стимулювання впровадження педагогічних інновацій. Індикатор 5: наявність перспективного плану мовної підготовки викладачів

Стандарт 1.5 Викладацький персонал

Внутрішні сильні сторони	Індикатори
S4: активна наукова діяльність викладачів	<i>Індикатор 1: значні обсяги НДР з різними джерелами фінансування</i> <i>Індикатор 2: залучення студентів та аспірантів до виконання НДР.</i> <i>Індикатор 3: функціонування наукового товариства аспірантів та студентів, системи наукових гуртків</i> <i>Індикатор 4: впровадження результатів наукових досліджень студентів та викладачів у практику підприємств та організацій.</i> <i>Індикатор 5: значна кількість студентів-переможців наукових конкурсів.</i> <i>Індикатор 6: висока публікаційна активність викладачів</i> <i>Індикатор 7: наявність аспірантури, докторантури та спеціалізованих вчених рад.</i>
S5: наявність підтримки професорсько-викладацького складу в частині підвищення їх професійних та викладацьких здібностей	<i>Індикатор 1: наявність загальноуніверситетської системи контролю в частині періодичності підвищення кваліфікації викладачами відповідно до ліцензійних вимог</i> <i>Індикатор 2: наявність внутрішньоуніверситетської системи підвищення кваліфікації викладачів з видачею сертифікатів державного зразка</i>

Стандарт 1.5 Викладацький склад

Внутрішні слабкі сторони	Індикатори
W1: недосконала процедура оцінювання та моніторингу ефективності діяльності професорсько-викладацького складу	Індикатор 1: відсутність системи внутрішнього оцінювання та моніторингу діяльності професорсько-викладацького складу, в тому числі індикаторів, якими керуються для визначення ефективності поєднання викладацької діяльності та наукових досліджень. Індикатор 2: відсутність у відкритому доступі інформації про здібності та ефективність діяльності викладачів
W2: недостатня академічна мобільність професорсько-викладацького складу	Індикатор 1: низька частка викладачів, залучених до освітньої діяльності у зарубіжних вищих навчальних закладах. Індикатор 2: низький рівень володіння іноземними мовами серед професорсько-викладацького складу, що не дозволяє широко і ефективно здійснювати міжнародне співробітництво і перешкоджає розробці освітніх програм, що реалізуються іноземною мовою.
W3: недостатня інтеграція досліджень у процес викладання	Індикатор 1: відсутність процесів, що забезпечують досягнення збалансованих результатів у поєднанні навчання та досліджень. Індикатор 2: відсутність організаційної структури та ресурсів, що забезпечують поєднання викладання та наукових досліджень. Індикатор 3: недостатня кількість спільних публікацій студентів та викладачів Індикатор 4: відсутність опитувань студентів щодо задоволення науковою роботою та її організацією
W4: недосконале формування навантаження викладачів	Індикатор 1: перехідний і характер формування навчального навантаження викладачів в умовах відсутності сформованих державних стандартів

Стандарт 1.6 Навчальні ресурси і підтримка студентів

Внутрішні сильні сторони	Індикатори
S1: достатній рівень матеріальних ресурсів для підтримки навчання студентів	Індикатор 1: достатній аудиторний та лабораторний фонд, наявність необхідного обладнання, устаткування, технічні засоби навчання Індикатор 2: застосування технологій віртуалізації, хмарних, розподілених та кластерних паралельних обчислень. Індикатор 3: використання в навчальному процесі матеріально-технічної бази підприємств, установ, закладів та організацій, на яких діють філії кафедр. Індикатор 4: наявність спільних з підприємствами навчально-науково-виробничих комплексів.
S2: достатній рівень інформаційних ресурсів для підтримки навчання студентів	Індикатор 1: бібліотечні фонди навчально-методичної та іншої літератури, патентного фонду, електронно-бібліотечної системи (відкриті електронні ресурси СумДУ, Інституційний репозитарій (eSSUIR)); Індикатор 2: наявність комп'ютерних класів вільного доступу. Індикатор 3: доступ до Internet з використанням Wi-Fi (або інших бездротових технологій) в основних навчальних приміщеннях. Індикатор 4: наявні платформи дистанційного та змішаного навчання, відкритих он-лайн курсів. .
S3: створення можливостей для всебічного розвитку студентів	Індикатор 1: розгалужена спортивна та соціальна інфраструктури. Індикатор 2: надання студентам можливостей пройти додаткове навчання. Індикатор 3: наявність підрозділу, що забезпечує підтримку академічної мобільності студентів. Індикатор 4: наявність підрозділу, що забезпечує підтримку іноземних студентів. Індикатор 5: забезпеченість гуртожитками

Стандарт 1.6 Навчальні ресурси і підтримка студентів

Внутрішні сильні сторони	Індикатори
S4: підтримка студентів у працевлаштуванні	<i>Індикатор 1: наявність підрозділу, що надає допомогу у працевлаштуванні студентів та випускників</i> <i>Індикатор 2: проведення тренінгів по працевлаштуванню, складанню резюме</i> <i>Індикатор 3: можливість внутрішнього працевлаштування студентів</i>
S5: соціальна підтримка	<i>Індикатор 1: система заохочень студентів за досягнення в позанавчальній діяльності</i> <i>Індикатор 2: наявність служби соціально-психологічної підтримки студентів.</i> <i>Індикатор 3: регулювання цін в студентських їдальнях</i>

Стандарт 1.6 Навчальні ресурси і підтримка студентів

Внутрішні слабкі сторони	Індикатори
W1: недостатній рівень оновлення матеріальної бази відповідно до сучасних вимог	<i>Індикатор 1: моральний знос комп'ютерної техніки.</i> <i>Індикатор 2: моральний та фізичний знос лабораторного обладнання, устаткування тощо</i> <i>Індикатор 3: потреба в оновленні технічних засобів навчання.</i>
W2: недостатній рівень людської підтримки студентів	<i>Індикатор 1: відсутність т'юторської підтримки протягом всього періоду навчання (наявність т'юторської підтримки лише першокурсників з боку викладачів та студентів-старшокурсників)</i> <i>Індикатор 2: недостатній рівень підтримки найбільш неуспішних студентів</i> <i>Індикатор 3: відсутність системи визначення задоволеності студентів щодо надання їм підтримки, створеними умовами для особистісного розвитку та виховання тощо</i>
W3: недостатній рівень людської підтримки студентів з обмеженими можливостями	<i>Індикатор 1: відсутність допомоги в навчанні в зв'язку з інвалідністю та хронічними захворюваннями, зокрема, відсутність програмного забезпечення для розпізнавання голосу, слухових апаратів, послуг по конспектуванню лекцій тощо</i> <i>Індикатор 2: відсутність т'юторської підтримки студентів з обмеженими можливостями протягом всього періоду навчання</i>
W4: недостатній рівень інформаційної підтримки студентів	<i>Індикатор 1: відсутність довідників, хендбуків тощо</i> <i>Індикатор 2: відсутність процесу моніторингу індивідуального студентського прогресу протягом усього періоду, необхідного для здобуття освітнього ступеня</i> <i>Індикатор 3: наявні інформаційні системи не супроводжують студента на всій траєкторії його навчання, не орієнтовані на покращення результатів, а мають, переважно, контролюючу функцію</i>

Вплив зовнішнього середовища

	Зовнішні можливості	Зовнішні загрози
1.5	M1: значна кількість можливостей щодо підвищення кваліфікації викладачів через участь у міжнародних грантових освітніх та наукових проектах. M2: поширення можливостей використання сучасних інформаційних технологій, зокрема дистанційного навчання, для залучення зарубіжних науковців, лекторів до навчальної діяльності	31: невизначеність державної політики в частині формування навантаження викладачів, встановлення нормативів чисельності студентів на одну штатну посаду НПП; норм часу для планування і обліку навчальної роботи та переліків основних видів методичної, наукової й організаційної роботи педагогічних і науково-педагогічних працівників вищих навчальних заклад 32: низький рівень заробітної плати в освітянській сфері 33: непривабливість роботи викладача для молодих науковців та старіння професорсько-викладацького складу 34: низький соціальний статус викладача ВНЗ та, як наслідок, низька мотивація щодо вдосконалення якості освітньої діяльності
1.6	M1: можливість отримання та використання позабюджетних джерел фінансування для реалізації освітніх, наукових програм та проектів, програм розвитку матеріально-технічної бази	31: скорочення бюджетного фінансування вищих навчальних закладів

SWOT-аналіз інформаційного забезпечення програм та їх прозорості

Результати аналізу виконання стандартів ESG 2015

1.7 “Інформаційний менеджмент”

1.8 “Публічна інформація”

Стандарт 1.7 Інформаційний менеджмент

	Сильні сторони	Слабкі сторони
Внутрішні чинники	S1: сформованість інформаційно-комунікаційної системи Індикатор 1: інформаційно-аналітична система «Університет» забезпечує підтримку та автоматизацію процесів управління всіх складових діяльності університету.	W1: відсутність стратегії розвитку інформаційної системи університету відповідно до змін умов середовища функціонування та потреб підтримки системи внутрішнього забезпечення якості Індикатор 1: відсутність цілісної концепції інформаційної прозорості Індикатор 2: відсутність формалізації інформаційної політики та моделі інформаційної інфраструктури університету Індикатор 3: недостатнє запровадження електронного документообігу
		W2: неповнота формування інформаційної бази відповідно до потреб системи внутрішнього забезпечення якості Індикатор 1: відсутність у викладачів та співробітників сервісів, що дозволяють оперативно обмінюватись інформацією та працювати з он-лайн ресурсами. Індикатор 2: відсутність можливості забезпечувати постійне функціонування та оновлення електронної біржі праці, підтримувати зворотній зв'язок зі студентами, випускниками, роботодавцями. Індикатор 3: студенти не завжди мають чітку інформацію про можливості навчання та способи підтримки. Індикатор 4: не формується інформаційна база щодо задоволеності студентів освітніми програмами
Зовнішні чинники	Можливості	Загрози
	Середовище нейтральне	31: небажання випускників надавати інформацію про працевлаштування, робоче місце, рівень оплати праці 32: високі темпи розвитку інформаційно-комунікаційних технологій, що призводять до морального старіння інформаційних систем університету

Стандарт 1.8 Публічна інформація

	Сильні сторони	Слабкі сторони
Внутрішні чинники	S1: достатній рівень інформаційної прозорості. Індикатор 1: забезпечення загального відкритого доступу до інформаційних ресурсів відповідно до вимог законодавства Індикатор 2: диверсифіковані інформаційні канали: веб-ресурси, інформаційні стенди, буклети, внутрішні та зовнішні теле- та радіоканали тощо Індикатор 3: позитивна оцінка відкритості ресурсів аналітичним центром CEDOS, Центром «Розвиток КСВ», ГО «Інститут розвитку регіональної преси (ІРРП)» Індикатор 4: зручність навігації сайтом та пошуку інформації	W1: необхідність подальшого підвищення рівня інформаційної прозорості Індикатор 1: відсутність централізованого ресурсу щодо інформування зацікавлених осіб про освітні програми та зміст навчання Індикатор 2: недостатня інформаційна робота з зацікавленими особами з метою ознайомлення з програмами, досягненнями випускників за програмою
	S2: розкриття інформації, що передбачена законодавчими вимогами та рекомендаціям Індикатор 1: наявність об'єктивної та актуальної інформації про: програми та критерії відбору на програми; очікувані навчальні результати; процедури викладання, навчання та оцінювання; показники успішності; навчальні можливості, доступні студентам; працевлаштування випускників. Індикатор 2: наявність об'єктивної та актуальної інформації про інститути, факультети та інші структурні підрозділи, університет в цілому	
Зовнішні чинники	Можливості	Загрози
	M1: розповсюдження та використання технологій інтернет дає можливість вищому навчальному закладу максимально широко представити інформацію про свою діяльність, програми, проекти, що буде цікавим та корисним як для майбутніх, так і теперішніх студентів, випускників, інших стейкхолдерів і громадськості	Z1: Неузгодженість законодавчих вимог щодо структури інформаційного контенту, що має оприлюднюватися вищим навчальним закладом

Використання результатів SWOT-аналізу для розвитку системи забезпечення якості університету

Слабке місце	Рішення ради з якості університету	Термін розгляду
<i>Залучення зовнішніх стейкхолдерів (випускників та роботодавців)</i>	Про залучення зовнішніх стейкхолдерів (роботодавців та випускників) до процесу розробки, перегляду та моніторингу освітніх програм	Грудень 2016 року
<i>Інформаційний менеджмент та надання публічної інформації</i>	Про забезпечення інформаційної прозорості освітньої діяльності в контексті її корисності для майбутніх, теперішніх студентів, випускників, інших стейкхолдерів і громадськості	Лютий 2017 року
<i>Система оцінювання студентів</i>	Вдосконалення системи оцінювання студентів	Березень 2017 року

Дякую за увагу!